

Sygn. akt VIII U 953/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Agata Kędzierawska

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2014 r. w Gliwicach

sprawy E. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

przy udziale B. O. i Apteki „Plac (...)” E. M., (...) w G.

o ustalenie odpowiedzialności osób trzecich za składki

na skutek odwołania E. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 18 lutego 2013 r. **nr** RED- (...)

1. oddała odwołanie;

2. zasądza od E. M. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 2.400 zł (dwa tysiące czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn akt VIII U 953/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 lutego 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. stwierdził, że E. M. jako osoba trzecia tj. współnik Apteka „Plac (...)” spółki jawnej (...), B. O. odpowiada solidarnie z pozostałym współnikiem B. O. za zaległości spółki powstałe w wyniku nieopłacania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Zaległości obejmują okres od czerwca 2011 roku do grudnia 2011 roku. ZUS objął decyzją należności z tytułu odsetek naliczonych na dzień wydania zaskarżonej decyzji.

W uzasadnieniu organ rentowy podał, że spółka jawna nie regulowała należności za okres objęty decyzją i współnicy odpowiadają za zadłużenie solidarnie.

Analogiczna decyzja z tej samej daty została wydana co do zobowiązań B. O..

W odwołaniu od decyzji E. M. wniosła o jej zmianę przez stwierdzenie braku odpowiedzialności osoby trzeciej. W uzasadnieniu odwołująca powołała się na przepis art. 31 k.s.h. i stwierdziła, że odpowiedzialność wspólników spółki jawnej jest subsydiarna. W pierwszej kolejności odpowiada spółka, a dopiero gdy egzekucja okaże się bezskuteczna odpowiadają wspólnicy.

B. O. nie odwołała się od decyzji organu rentowego.

W odpowiedzi na odwołania ZUS wniósł o oddalenie odwołania i podtrzymał dotychczasowe stanowisko.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. M. i B. O. umową z dnia 1 stycznia 2003 roku zawarły spółkę jawną. Umowa została zawarta na czas nieograniczony. Zgodnie z umową spółka prowadzona była pod nazwą Apteka „Plac (...)” Spółka Jawna (...), B. O.. Wyrokiem z dnia 30 stycznia 2013 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach w sprawie XGC 153/12 rozwiązał umowę spółki jawnej zawartą przez odwołującą i zainteresowaną. W dacie orzekania przez Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych spółka jawna nie została wykreślona z KRS, była w likwidacji, a likwidatorami były E. M. i B. O..

W lutym 2012 roku spółka dokonywała jeszcze płatności za faktury.

Powyższy stan faktyczny ustalił Sąd na podstawie dowodów z akt organu rentowego i akt X GC 153/12. Na dowodach tych oparł się w całości uznając je za wiarygodne.

Sąd zważył co następuje: odwołanie nie było zasadne.

Zaskarżone decyzje zostały wydane na podstawie przepisów art. 107 par. 1 i 2 pkt 2 i 4, art 108 par. 1 i art. 115 par. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa / Dz. U. z 2005 r. nr 8, poz. 60 ze zm./ w zw. z art. 31 i 32 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych / Dz.U z 2009 r. nr 205, poz. 1585 ze zm./. Przepisy te zostały prawidłowo zastosowane. W sprawie z mocy art 31 ustawy o s.u.s. Zastosowanie ma przepis art. 115 ustawy Ordynacja podatkowa. Stanowi on:

Art. 115. § 1. (...) spółki cywilnej, jawnej, partnerskiej oraz komplementariusz spółki komandytowej albo komandytowo-akcyjnej odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie ze spółką i z pozostałymi wspólnikami za zaległości podatkowe spółki.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się również do odpowiedzialności byłego wspólnika za zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał w czasie, gdy był on wspólnikiem, oraz zaległości wymienione w art. 52 powstałe w czasie, gdy był on wspólnikiem. Za zobowiązania podatkowe powstałe, na podstawie odrębnych przepisów, po rozwiązaniu spółki odpowiadają osoby będące wspólnikami w momencie rozwiązania spółki.

§ 3. (uchylony).

§ 4. Orzeczenie o odpowiedzialności, o której mowa w § 1, za zaległości podatkowe spółki z tytułu zobowiązań podatkowych powstałych w sposób przewidziany w art. 21 § 1 pkt 1 nie wymaga uprzedniego wydania decyzji, o których mowa w art. 108 § 2 pkt 2. W tym przypadku określenie wysokości zobowiązań podatkowych spółki, orzeczenie o odpowiedzialności płatnika (inkasenta), zwrocie zaliczki na naliczony podatek od towarów i usług lub określenie wysokości należnych odsetek za zwłokę następuje w decyzji, o której mowa w art. 108 § 1.

§ 5. Przepis § 4 stosuje się również w przypadku rozwiązania spółki.

Przepis ten został zastosowany przez organ rentowy prawidłowo.

Odwołująca powoływała się na okoliczność, że odpowiedzialność wspólników spółki jawnej jest subsydiarna ze spółką i powinna zostać wydana decyzja przeciwko spółce i dopiero po bezskuteczności egzekucji można wydać decyzję przeciwko wspólnikom. Twierdzenie to byłoby zasadne gdyby chodziło o należności cywilne, a nie z zakresu ubezpieczeń społecznych. Zobowiązanymi do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych są wspólnicy spółki jawnej jako osoby prowadzące działalność gospodarczą, a nie spółka jawna. Zagadnienie to wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 czerwca 2012 roku, II UK 272/11, w którym stwierdził:

Spółki osobowe prawa handlowego mogą we własnym imieniu nabywać prawa, zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywane (art. 8 k.s.h.), są więc podmiotami prawa określonymi w art. 33¹ k.c. jako jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, i do których stosuje się odpowiednio przepisy o osobach prawnych.

Na podstawie organizacyjnego i majątkowego wyodrębnienia od wspólników, spółki (nie wspólnicy) prowadzą przedsiębiorstwo (pod własną firmą), więc spółki, a nie wspólnicy są przedsiębiorcami w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447). Odpowiedzialność wspólników spółki jawnej za dług spółki powstaje ex lege w stosunku do każdego ze wspólników oddzielnie.

Na podstawie art. 22 § 2 k.s.h. każdy wspólnik odpowiada za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem solidarnie z pozostałymi wspólnikami oraz ze spółką, decyzja wydana na podstawie art. 115 § 1 Ordynacji podatkowej ma więc wobec wspólników spółki jawnej charakter deklaracyjny.

W ramach odpowiedzialności cywilnej egzekucja wobec wspólnika nie może być prowadzona zanim egzekucja z majątku spółki okaże się bezskuteczna (art. 31 § 1 k.s.h.), w czym wyraża się subsydiarność tej odpowiedzialności. Dotyczy ona wspólników, a nie spółki, która jest dłużnikiem pierwotnym i nie może być traktowana jako osoba trzecia w rozumieniu art. 107 w związku z art. 115 Ordynacji Podatkowej. Ma to ten skutek, że wskazywanie spółki jawnej (płatnika składek) w decyzji dotyczącej odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej jako podmiotu odpowiedzialnego subsydiarnie nie jest konieczne (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2009 r., I UZP 3/09). Łatwo zresztą można zakwestionować subsydiarność odpowiedzialności wspólników spółki jawnej z punktu widzenia podmiotu zobowiązanego pierwotnie do opłacania składek. Zgodnie z art. 4 pkt 2 lit. d, płatnikiem składek nie jest spółka jawna, lecz wspólnik jako ubezpieczony zobowiązany do opłacenia składek na własne ubezpieczenia społeczne ustanowione jako obowiązkowe wobec wspólników spółek handlowych w art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy systemowej od dnia 1 stycznia 2003 r. ustawą z dnia 18 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 241, poz. 2074 z późn. zm.;). Reasumując, mimo umiejscowienia art. 115 Ordynacji podatkowej w rozdziale regulującym odpowiedzialność osób trzecich, nasuwającego sugestię, że odpowiedzialność za zobowiązania wspólników spółki jawnej należy traktować tak, jakby wspólnicy byli "osobami trzecimi" wobec dłużnika (płatnika) w rozumieniu art. 108 § 4 tej ustawy, tymczasem podstawa ich odpowiedzialności jest w rzeczywistości inna, pierwotna, na co wskazuje także art. 108 § 4 Ordynacji podatkowej, stwierdzający, że orzeczenie o ich odpowiedzialności za zaległości podatkowe spółki z tytułu zobowiązań podatkowych powstałych w sposób przewidziany w art. 21 § 1 pkt 1 nie wymaga uprzedniego wydania decyzji, o których mowa w art. 108 § 2 pkt 2.

Odwołująca nie podnosiła innych okoliczności, w szczególności zarzutów co do wysokości zaległości.

Mając powyższe na uwadze odwołania oddalono na podstawie art. 477¹⁴ par. 1 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.